

Bangandiroo citaaboo

Citaaboo fahamandiroo

Yehiya ka citaaboo woo hantum. A ga hayayan cebe cere bande kan Isa Almasihu n'i bangandi a se. A ga hayey deede kan a dii ey waatoo kan Hundi Henanantaa n'a dii. Waatoo kan a ga citaaboo woo hantum, a sii kala gungu-ize foo ra kan se i ga nee Patmos, Azi gandaa here. A sii kala Gres gandaa ra, Tirki gandaa jeroo ga. I nk'a gaabi ka koy no din, zama hayaa kan se a na Alhabar Boryaa waazu. Waati no kan ra kokoy beeroo ga hanse ka Isa ganakey zarabi. A ga ganakey gurzugay, zama i ga nee kan ngi si koy kul gana nda man'ti Isa Almasihu.

Gurzugaa din waati no Yehiya ga hantum Egilizey se ka biney dan. Nga hantumoo ra ir dii hinna booboyan kan goo nda almagana, sanda «iyye» kan maanaa ti «timmeyan». Nga citaaboo ga hin ka zamnandi zamna hinza (zamnaa 1.19):

- 1. Hayey kan Yehiya dii ey, maanaa Isa kan goo nga daržaa ra (zamna 1na).*
- 2. Hayey kan teendi, maanaa bataga iyyaa kan hantumandi Egiliz iyyaa se (zamna 2to—3to).*
- 3. Hayey kan ga kaa ka tee (zamna 4to—22to).*

Citaaboo benantaa ga, Isa ga allaahidu noo nga ganakey se ka nee i se: «Cimi no, ay ga kaa nda cahāyan.» Ganakey g'a zaabi ka nee: «Kaa, ir Koyoo Isa» (zamnaa 22.20).

Citaaboo addaliloo

¹ Isa Almasihu bangandiroo ne kaŋ Irkoy n'a noo a se hala a ma hayey kaŋ ga hima ka kaa ka tee ne nda kayna har nga tamey se. Almasihu na nga almalaykaa sanba nga tamoo Yehiya do a m'a filla a se. ² Yehiya na seedetaray tee kaŋ hayey kul kaŋ nga dii ey man'ti kala Irkoy meešennoo nda Isa Almasihu seedetaraa. ³ Bora a duu gomni kaŋ ga annabitaray šenney caw nda borey kaŋ ga hanajer i se ka hayey dii kaŋ hantumandi a ra, zama waatoo man.

Yehiya hantum Azi gandaa Egiliz iyyaa se

⁴ Agay Yehiya ka hantum Egiliz iyyaa se kaŋ goo Azi gandaa ra. Irkoy anneemaa nda alaafiyaa ma bara war ga. Irkoy kaŋ ga bara, kaŋ gay a ga bara, kaŋ goo kaa m'i noo war se, nga nda Irkoy Hundi iyyaa kaŋ goo nga kokoy gorodogoo tenje, ⁵ nda Isa Almasihu kaŋ ti seede laadirantaa, nga ti boro jinaa kaŋ tun ka hun bukawey ra, nga ti kokoyey bonkoynoo laboo ga. Nga ti bora a kaŋ ga baa ir, de a n'ir feeri k'ir kaa ir zunubey ra nda nga kuroo. ⁶ A n'ir tee kokoytaray nda sargari juwalkaw nga Baaba maapoo ga kaŋ ti nga Irkoy. Nga, darža nda hini ma bara a se abada hala abada. Amin.

⁷ Nga ne, a goo ma kaa duulawey gamey ra,

moo kul ga kaa ka dii a,

ba wey kaŋ na gaahamoo fun.

Alkabiilawey kul kaŋ goo laboo ga, ga hēe nga maaganda se.

Nhuu! Amin.

⁸ Agay, agay ti Alfa nda Omega*, ir Koyoo Irkoy k'a har, nga ti boraa kan ga bara, kan gay a ga bara, kan goo kaa, Hini-kul-koyoo.

Isa na nga boŋ bangandi Yehiya se

⁹ Agay Yehiya, war armaa nda war hangasi-noo Isa zaraboo, nda nga Laamaa, nda nga mupeyanoo ra, ay bay ka koy gungoo ra kan se i ga nee Patmos Irkoy meešenoo nda Isa seedetaraa maaganda se. ¹⁰ Irkoy Hundoo n'ay dii ir Koyoo zaaroo hane, ay maa ay dumaa ga kaati beeri kan ma nee laati beeri. ¹¹ A nee: «Hayaa kan n'dii a, a hantum citaabu ra, m'a sanba Egiliz iyyaa se kan goo Efez, nda Isimir, nda Pergam, nda Tiyatir, nda Sard, nda Filadelfi, nda Lawodise koyrawey ra.»

¹² Ay neli ka dii jindoo kan ga šelan ya ne. Kan ay neli, ay dii wura fitilla gorodoo iyye. ¹³ Fitilla gorodoo iyyaa game boro goo kan ga hima nda adamize, darbay kan ga zunbu hala cewey ga goo jindoo ra, wura gamahaw ga gandey haw. ¹⁴ Boŋoo nda hinbirey ga kaaray ma nee feeji hinbiri kaaray, sanda haabu, moŋey ga hima nda nuune deene. ¹⁵ Cewey ga hima nda alhan nerante kan ma nee a nka hansandi alforon ra. Jindoo ga hima nda hari beeri jinde. ¹⁶ Kabe hennaa ra handaray iyye goo, miŋoo ra takuba ga fatta kan mee hinkaa kul ga kan. Ndumoo ga hima nda waati kan waynaa ga dii garaw.

¹⁷ Waatoo kan ay dii a, ay kan cewey cire sanda bukaw. A na nga kabe hennaa fur ay ga ka nee:

* **1:8** 1.8 Alfa nda Omega man'ti kala Grek šenni abacaa harfu jinaa nda ikokorantaa.

«Masi hunbur, agay ti ijinaa nda ikokorantaa. ¹⁸ Agay ti baahunantaa, ay bay ka buu, amma nga ne, ay ga huna abada hala abada, buuyan nda alaaharaa kufal-izey goo ay kone. ¹⁹ Adişi hayey hantum kaŋ n'dii ey, wey kaŋ goo ma teendi nda wey kaŋ ga kaa ka tee hayey wey banda ga. ²⁰ Handaray iyyaa kaŋ n'dii ey ay kabe hennaa ra sirroo nda wura fitilla gorodoo iyyaa maanaa ne: handaray iyyaa man'ti kala Egiliz iyyaa almalaykey, fitilla gorodoo iyyaa man'ti kala Egiliz iyyaa.»

2

Batagaa kaŋ sanbandi Efez Egilizoo se

¹ «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Efez koyraa Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ boraa kaŋ kabe hennaa ra handaray iyyaa goo kaŋ ga dira fitilla gorodoo iyyaa gamey ra g'a har: ² “Ay ga ni teegoyey, nda ni taabiyanoo, nda ni mupeyanoo bay, ay ga bay mo kaŋ n'si hin ka boro laaley suuri. N'na borey sii kaŋ ga nee diyawyaŋ ti ngi, ka gar i man'ti a. N'gar taariharkawyaŋ no. ³ N'goo nda mupeyan, ni hottu ay maanoo sabbu se, ni binoo mana hun. ⁴ Amma haya foo goo ni ra kaŋ si kan ya ne kaŋ ti n'na ni baji jinaa fur. ⁵ Hongu nongoo kaŋ ra n'kaŋ, ma tuubi, ma ni cee jinaa teegoyey tee. Nda mana tuubi, ay ga kaa ni do ka ni fitilla gorodogoo kaa dogoo ra. ⁶ Amma haya henna foo goo ni ra kaŋ ti n'ga konna Nikolayitey teegoyey kaŋ agay mo ga konna ey.”»

⁷ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!

Boro kaŋ hin, ay g'a noo hunayan tuuroo izey ra kaŋ goo Irkoy saddiŋaa ra a m'a ŋaa.»

Batagaa kaŋ sanbandi Isimir Egilizoo se

⁸ «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Isimir koyraa Egilizoo ra, nee a se:

⟨Hayaa ne kaŋ bora a kaŋ ti ijinaa nda ikokorantaa g'a har, bora a kaŋ buu, a yee ka huna: ⁹ “Ay ga ni zaraboo nda ni talkataraa bay, amma almankoy ni ti ni, borey kaŋ ga nee Alyahuudu ti ngi, ka gar i man'ti a, ay ga ngi wowey bay, i man'ti kala Őaytan margahugoo. ¹⁰ Masi hunbur hayaa kaŋ ga kaa ka ni zarabi. War borey ra, Ibilisi ga hayayan warra kasaa ra ka war sii. War ga duu zarabiyan jirbi woy (10). Laadir hala buuyan ga, ay ga ni noo hunayan fuulaa.”⟩

¹¹ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!

Boro kaŋ hin, buuyan hinkantoo si duu a ga fondo.»

Batagaa kaŋ sanbandi Pergam Egilizoo se

¹² «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Pergam koyraa Egilizoo ra, nee a se:

⟨Hayaa ne kaŋ bora a kaŋ kone takuba goo kaŋ mee hinkaa kul ga kan g'a har: ¹³ “Ay ga nongoo bay kaŋ ra n'goo nda goray, a man'ti kala Őaytan kokoy gorodogoo. Ni hawa ay maapoo ga ka boori, man'ay naanaa nan ba Antipas waati kaŋ ti ay seede laadirantaa kaŋ i n'a wii war do, nongoo kaŋ ra Őaytan ga goro. ¹⁴ Amma haya

kaccu goo ni ra kaŋ si kan ya ne: boroyaŋ goo ni do kaŋ hawa Balam cawandoo ga, Balam ka Balak cawandi a ma kumsay daŋ Izirayel borey se kaŋ g'i tuti i ma hayey ŋaa kaŋ sargandi toorey maapey ga, i ma woy nda aru izefututaray tee.* ¹⁵ Takaa din da boroyaŋ goo ni do kaŋ hawa Nikolayitey cawandoo ga. ¹⁶ Woo se ma tuubi. Nda man'ti woo, ay ga kaa ni ga nda cahāyan, de ay g'i wongu nda ay mijoo takubaa.”>

¹⁷ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!

Boro kaŋ hin, ay g'a noo ŋaahayaa kaŋ se i ga nee man tugantaa. Ay g'a noo tondi kaaray, tondoo woo maa taaga ka hantumandi a ga, boro kul s'a bay nda man'ti boro kaŋ ga duu a.»

Batagaa kaŋ sanbandi Tiyatir Egilizoo se

¹⁸ «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Tiyatir koyraa Egilizoo ra, nee a se:

⟨Hayaa ne kaŋ Irkoy Iz'aroo g'a har, bora kaŋ moŋey ga hima nda nuune deene, de cewey ga hima nda alhan nerante: ¹⁹ “Ay ga ni teegoyey, nda ni bajoo, nda ni naanaa, nda ni goyoo nda ni mupeyanoo bay, ni teegoy kokorantey bisa ijinawey. ²⁰ Amma haya foo goo ni ra kaŋ si kan ya ne kaŋ ti n'na Žezabel, woyoo kaŋ ga nee annabi ti nga naŋ a m'ay tamey cawandi k'i derandi k'i tuti i ma woy nda aru izefututaray tee ka hayey ŋaa kaŋ sargandi toorey maapey ga.† ²¹ Ay n'a noo waati hala a ma tuubi, amma a si

* **2:14** 2.14 Kabuyaney 22—24; 25.1-2; 31.16. † **2:20** 2.20 Kokoyey 1na 16.31; 18.19; Kokoyey 2to 9.22.

baa nga ma tuubi ka fay nda nga izefututaraa.
²² Nga ne, ay ga nga nda borey kaŋ ga zina
 tee a bande warra daari boŋ zarabi beeri ra,
 nda man'ti i nka tuubi ka fay nda ngi teegoyey.
²³ Šikka sii, ay ga izey wii, woo ra Egilizey kul ga
 bay kaŋ agay no ma boro kuneheroo nda binoo
 fesufesu. War boro foo kul ay g'a bana ka sawa
 nda nga teegoyey.

²⁴ Amma war borey jerey kaŋ goo Tiyatir, ay
 ga nee war kul kaŋ mana hanga cawandoo woo
 bande, kaŋ mana hayaa bay kaŋ se i ga nee
 Šaytan sirrey. Ay nee: ay si jeraw daŋ war ga
 koyne. ²⁵ Amma hayaa kaŋ goo war kone, w'a
 dii ka boori hala ay ga kaa.

²⁶ Boro kaŋ hin, de a n'ay teegoyey dii hala
 benantaa ga,
 ay g'a noo hini gandawey ga.

²⁷ A g'i kur nda guuru gobu,
 a g'i kar sanda takaa kaŋ nda boro ga labu kusu
 kayri,

²⁸ takaa kaŋ nda ay duu hini ay Baaba Irkoy do.
 Ay g'a noo subbaahi handaraa.”>

²⁹ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ
 Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!»

3

Batagaa kaŋ sanbandi Sard Egilizoo se

¹ «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Sard koyraa
 Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ boraa kaŋ kone Irkoy Hundi
 iyyaa nda handaray iyyaa goo g'a har: “Ay ga
 ni teegoyey bay, i ga nee ma ne hunantaa, ka gar

bukaw ti ni. ² Lakkal dan, ma gaabi dan cindey ra kan ga baa ka buu. Zama ay mana ni teegoyey gar i ga henan ay Irkoy do. ³ Hawgay nda woo kan n'duu a ni maar'a, gaabu a ga, ma tuubi. Nda n'si lakkal dan, ay ga kaa sanda zay, de mo n'si waatoo bay kan ay ga kaa ni ga. ⁴ Woo kul, Sard ra n'goo nda boro kaynayan kan mana ngi darbawey žiibandi. I ga dira ay bande, darbawey kaaray goo jindey ra, zama i ga hima nda a.

⁵ Boro kan hin, takaa din da a ga bankaaray nda darbawey kaaray, ay si maapoo tuusu k'a kaa hunaroo citaaboo ra. Ay ga maapoo har ay Baaba Irkoy nda nga almalaykey jine.”>

⁶ Boro kan goo nda hana ma maa hayaa kan Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!»

Batagaa kan sanbandi Filadelfi Egilizo se

⁷ «Hantum almalaykaa se kan goo Filadelfi koyraa Egilizo ra, nee a se:

«Hayaa ne kan boraa kan ti Irkoy Boro Henananta, nga kan ti Cimikoynoo,

boraa kan kone Dawda kufal-izoo goo g'a har,
boraa kan ga haya feeri, boro kul si hin k'a daabu,

boraa kan ga haya daabu, boro kul si hin k'a feeri:

⁸ “Ay ga ni teegoyey bay. Nga ne, ay na hugu mee feerante dan ni jine kan boro kul si hin k'a daabu. N'sii nda gaabi beeri, amma n'n'ay šennoo dii, man'ay maapoo yankar. ⁹ Nga ne, ay ga ni noo boroyan Šaytan margahugoo borey ra, wey kan ga nee Alyahuudu ti ngi, ka gar i man'ti a, i ga taari. Nga ne, ay ga kate ey i ma gunguma

ni cewey cire, i ma bay kaŋ ay ga baa ni. ¹⁰ Zama yaamaroo kaŋ ay n'a noo ma ne mupeyan here, n'n'a dii. Agay mo ga ni dii siiyanoo waatoo ga kaŋ ga kaa aduppa kul ga, ka laboo gorokey sii. ¹¹ Ay ga kaa nda cahāyan. Gaabandi hayaa kaŋ goo ni kone ga, hala boro kul masi ni kokoy fuulaa taa ni kone.

¹² Boro kaŋ hin, ay g'a tee ganji ay Irkoy hugoo ra, a si yee ka hun a ra. Ay g'ay Irkoy maapoo hantum a ga, nda ay Irkoy koyra maapoo kaŋ ti Žerizalem taagaa kaŋ ga zunbu ka hun beenaa ra ay Irkoy jeroo ga, nda ay maa taagaa.»

¹³ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!»

Batagaa kaŋ sanbandi Lawodise Egilizoo se

¹⁴ «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Lawodise koyraa Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ Amin kaŋ ti seede laadirantaa nda cimikoynoo kaŋ ti Irkoy takaroo sintinoo g'a har: ¹⁵ “Ay ga ni teegoyey bay, n'si yay n'si koron. Nda a gar ba ni mma yay wala ni mma koron!

¹⁶ Hayaa kaŋ se n'ga dungu, n'si yay n'si koron, ay ga ni yeeri ka ni kaa ay mipoo ra. ¹⁷ Zama de n'ga nee: ‘Almankoyni ti agay, ay n'ay boŋ noo alman, ay si too haya kul ga.’ Amma n'si bay kaŋ ni bone, ni jaase. Talka nda danaw ti ni, n'goo gaa koonu. ¹⁸ Ay ga ni hoyray, ma wura kaŋ henanandi nuune ra day ay do hala ma tee almankoyni, nda darbay kaarayyan kaŋ ga ni daabu, ni gaa koonoo haawoo masi fatta, nda safari kaŋ ga danandi ni mopey ga hala ma duu ka dii. ¹⁹ Agay, borey kaŋ ay ga bag'ey, ay ga citi

i ga, ay g'i dan fondaa ra. Tee boro kan ga koron, ma tuubi. ²⁰ Nga ne, ay ga kay hugoo mijoo ga ay ga kara-kara. Boro kan maa ay jindoo se, de a na hugoo mijoo feeri, ay ga huru a do, ay ga nja a bande, nga mo ga nja ay bande.

²¹ Boro kan hin, ay g'a noo a ma goro ay bande ay kokoy gorodogoo ra, sanda takaa kan nda agay mo, ay hin, ay goro ay Baaba Irkoy bande nga kokoy gorodogoo ra." >

²² Boro kan goo nda hanja ma maa hayaa kan Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!»

4

Irkoy saaburoo beenaa ra

¹ Woo banda ga, ay dii, nga ne, hugu mee kan feeri beenaa ra. Jinde jinaa din kan ay bay ka maar'a kan ga šelan ay bande ma nee laati beeri, a nee: «Žigi ne, ay ga ni cebe hayey kan ga kaa ka tee wey banda ga.» ² Dogoo din da Irkoy Hundoo n'ay dii. Nga ne, kokoy gorodoo foo gorandi beenaa ra, de boro foo goo ma goro a boŋ. ³ Bora kan ga goro a boŋ, nda n'ga dii a, a si hima nda kala žasp tondi nda sarduwan tondi. Gorodogoo, beenegondi g'a kuubi k'a bere, nda n'ga dii a ma nee emerod tondi. ⁴ Kokoy gorodoo waranka cindi taaci (24) ga gorodogoo kuubi k'a bere. Kokoy gorodogey ga, boro beeri waranka cindi taaci (24) ga goro, darbay kaaray goo jindey ra, wura kokoy fuula goo boŋey ra. ⁵ Kokoy gorodogoo din, meliyan, nda jindeyan, nda jinjinyan ga hun a ra. Fitilla iyye ga dii kokoy gorodogoo jine, Irkoy Hundi iyyaa no. ⁶ De kokoy

gorodogoo din jine teeko foo goo kaŋ ma nee diji, ni mma nee tondi murmurante hay ŝenda. Kokoy gorodogoo gamoo nda nga kuubi-ka-beraa ra hundikoyi taaci goo kaŋ ngi jine nda banda kul ti moo.

⁷ Hundikoyi jinaa ga hima nda ganjihayla, ihinkantoo ni mma nee yagaw, ihinzantoo ndumoo ma nee adamize, itaacantoo ga hima nda dutal kaŋ goo ma deeŝi. ⁸ Hundikoyi taacaa, affoo kul goo nda fata iddu, nga kuubi-ka-beraa nda nga gundoo kul ti moo. Cijin nda zaari i si fay nda ka nee:

«Henan, henan, henan
ti ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo

kaŋ gay a ga bara, kaŋ ga bara, kaŋ goo kaa.»

⁹ Waati kaŋ hundikoyi taacaa ga darža, nda beeray, nda albarka daŋ bora se kaŋ goo ma goro kokoy gorodogoo ra, bora kaŋ ga huna abada hala abada, ¹⁰ boro beeri waranka cindi taacaa (24) ga ngi cewey sonbu bora se kaŋ goo kokoy gorodogoo ra, i ga sujudu Bora se kaŋ ga huna abada hala abada. I ga ngi kokoy fuulawey warra kokoy gorodogoo jine ka nee:

¹¹ «Ir Koyoo Irkoy, n'ga hima nda darža, nda beeray, nda hini.

Zama ni ka haya kul taka,
ni ibaayoo ka kate i ma bara, woo se i takandi.»

5

Feeji-izoo kaŋ goo nda hini ka citaaboo feeri

¹ Ay dii bora kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra kabe hennaa ra citaabu kaŋ gundoo nda dumaa kul ti hantum, tammaasa iyye g'a haw. ² Ay dii

almalayka gaabante kaṅ ga jinde jer ka kaati ka nee: «May no ma hima nda ka citaaboo feeri ka nga tammaasawey hawarey feeri?» ³ Amma boro kul beenaa ra, wala laboo ga, wala laboo cire mana hin ka citaaboo feeri wala k'a guna. ⁴ Ay hanse ka hēe, zama boro kul mana duwandi kaṅ ga hima nda ka citaaboo feeri wala k'a guna. ⁵ Amma boro beerey affoo nee ya ne: «Masi hēe, nga ne, ganjihaylaa kaṅ hun Žuda alkabiilaa ra, Dawda banda-ka-zunboo kaṅ ga hima nda tuuri kabe taaga kaṅ zay ka fatta tuuroo kaṅ dunbandi linjoo ga duu hini ka citaaboo feeri ka nga tammaasa iyyaa hawaroo feeri.»

⁶ De ay dii kokoy gorodogoo nda hundikoyni taacaa game nda boro beerey game, Feeji-ize ga kay no din. A ga hima nda a nka koosandi, a goo nda hilli iyye nda moo iyye kaṅyaṅ ti Irkoy Hundi iyyaa kaṅ sanbandi laboo kul ga. ⁷ A kaa ka citaaboo dii bora a kaṅ ga goro kokoy gorodogoo ra kabe henna ra. ⁸ Waatoo kaṅ a na citaaboo dii, hundikoyni taacaa nda boro beeri waranka cindi taacaa (24) sujudu Feeji-izoo jine. Affoo kul, kurbu beeri goo a kone nda wura poti kaṅ ga too nda dugu kaṅ ti Irkoy boro henanantey ṅaarayrey. ⁹ I ga dooni taaga don ka nee:

«N'ga hima nda ka citaaboo dii
ka nga tammaasawey hawarey feeri,
zama ni koosandi,
n'na ni kuroo ka boro
alkabiila kul, nda šenni kul, nda jama kul, nda
ganda kul day Irkoy se.

10 N'n'i tee kokoytaray nda sargari juwalkaw ir
Irkoy maapoo ga.

I ga laama laboo ga.»

11 Ay goo ma guna kaŋ ay maa almalayka
boobo jinde se kaŋ ga kokoy gorodogoo, nda
hundikoyney, nda boro beerey kuubi k'i bere.
Almalaykey hinnaa man'ti kala zenber woyyaŋ
hala cee zenber woyyaŋ nda zenberyaŋ hala cee
zenberyaŋ. 12 I ga jinde jer ka nee:

«Feeji-izoo kaŋ koosandi,
ga hima nda ka duu hini, nda alman, nda lakkal,
nda gaabi, nda beeray, nda darža, nda saabu.»

13 Ay maa takahayaa kul kaŋ goo beenaa ra, nda
laboo ga, nda laboo cire, nda teekoo boŋ, nda
haya kul kaŋ goo a ra ga nee:

«Saabu, nda beeray, nda darža, nda hini
ma bara bora a kaŋ goo kokoy gorodogoo ra nda
Feeji-izoo se

abada hala abada.»

14 Hundikoyni taacaa nee: «Amin.» Boro beerey
kaŋ jinoo ra ka sujudu.

6

Tammaasa hawarantey ŝennoo

1 Koyne mo ay dii Feeji-izoo waatoo kaŋ a
ga tammaasa iyyaa affoo hawaroo feeri, ay
maa hundikoyni taacaa affoo ga kaati ma nee
jinjinnyanoo ka nee: «Kaa!» 2 Ay goo ma guna,
nga ne, bari kaaray foo ne, bora a kaŋ goo a boŋ,
biraw goo a kone. Kokoy fuula nondi a se. A hin,
a fatta ka hin koyne.

³ Waatoo kaŋ Feeji-izoo na tammaasa hinkantoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni hinkantoo ga nee: «Kaa!» ⁴ Bari foo fatta kate, a ga ciray, i na bora kaŋ goo a boŋ noo a ma alaafiyaa kaa laboo boŋ. Borey ma cere koosu, takuba beeri nondi a se.

⁵ Waatoo kaŋ a na tammaasa hinzantoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni hinzantoo ga nee: «Kaa!» Ay goo ma guna, nga ne, bari bibi foo ne, bora kaŋ goo a boŋ, almizan goo kaboo ra. ⁶ Ay maa ma nee jinde kaŋ hun hundikoyni taacaa game kaŋ ga nee: «Alkama kilo foo ga tee nzorfu kaaray tamma foo*. Kilo hinza orž ga tee nzorfu kaaray tamma foo. Masi jiyoo nda alaneb hari mooraa hasara.»

⁷ Waatoo kaŋ Feeji-izoo na tammaasa taacantoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni taacantoo jindoo kaŋ ga šelaŋ ka nee: «Kaa!» ⁸ Ay goo ma guna, nga ne, bari firzi foo ne, bora kaŋ goo a boŋ maapoo man'ti kala Buuyan, alaaharaa hanga a bande. Hini nondi i se laboo zamna taacaa affoo ga ka wiiya nda takuba, nda heray, nda wirci laala kaŋ ga bere, nda laboo ganjihoogawey.

⁹ Waatoo kaŋ a na tammaasa guwantoo hawaroo feeri, ay dii sargari tonadogoo cire borey hundey kaŋ koosandi Irkoy meešennoo nda ngi seedetaraa kaŋ i n'a too maaganda se. ¹⁰ I ga jinde jer ka kaati ka nee: «Ir Koyoo henanantaa, cimikoynoo, hala waati foo no n'ga ciiti, hala waati foo no n'g'ir hundey alhakey bana laboo

* **6:6** 6.6 Nzorfu kaaray tamma foo ga sawa nda zaari foo goy hay.

gorokey ra?» ¹¹ Ngi affoo kul, darbay beeri kaaray nondi a se, i nee i se i ma hunanzam kayna koyne hala ngi tam hangasiney nda ngi armye kan ga hima ka buu sanda ngi ma timme.

¹² Woo banda ga, ay dii Feeji-izoo ga tammaasa idduwantoo hawaroo feeri. Labu jijiri beeri tee. Waynaa bibi ni mma nee darbay bibi. Handoo kul bere ka tee sanda kuri. ¹³ Beenaa handarawey kan laboo ga, sanda jeejaynaa kan hew beeri n'a zinji-zinji hala nongu kan ra a ga jeejawey kan mana nin kanandi. ¹⁴ Beenaa hun dogoo ra ka kunkuni sanda taari. Tondi hondu kul nda gungu kul hun dogoo ra. ¹⁵ Laboo kokoyey, nda boro beerey, nda sooje bonkoyne beerey, nda almankoyney, nda gaabikoyney, nda bapna kul, nda borciney kul tugu tondi guusey ra nda tondi hondey tondey ra. ¹⁶ I ga nee tondi hondey nda tondey se: «Wa kan ir bon k'ir tugu bora kan ga goro kokoy gorodogoo bon se nda Feeji-izoo futuyanoo se. ¹⁷ Zama ngi futuyanoo zaari beeroo kaa, may no ma hin ka kay a jine?»

7

Tammaasa huru Irkoy ganakey tejawey ga

¹ Woo banda ga, ay dii almalayka taaci kan ga kay adupna kanje taaca ga. I na adupna hew taaca dii, hala affoo kul masi hēe laboo ga, a masi hēe teekoo bon, a masi hēe tuuri kul bon. ² Ay dii almalayka tana kan ga žigi ka hun waynahunay here, Irkoy hunantaa tammaasaa goo a kone. A na jinde jer ka kaati almalayka taaca ga kan duu hini ka ifutu tee laboo nda

teekoo se ³ ka nee: «War masi ifutu tee laboo, nda teekoo, nda tuurey se hala waati kaŋ ir na tammaasa daŋ ir Irkoy tamey tepawey ga.» ⁴ Ay maa borey kaŋ tammaasa huru i ga hinnaa: i man'ti kala zenber zangu nda zenber woytaaci cindi taaci (144.000) Izirayel borey alkabiilawey kul ra.

⁵ Žuda alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000) ga tammaasa huru.

Rubeŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Gad alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

⁶ Ašer alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Neftali alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Manase alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

⁷ Simewoŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Lewi alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Isakar alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

⁸ Zabuloŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Isufi alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Benžameŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Alžama beeri kaŋ hun nongoo kul ra

⁹ Woo banda ga, ay dii, nga ne, alžama beeri foo ne kaŋ boro kul si hin k'a kabu, ganda kul

goo a ra, nda alkabiila kul, nda jama dumi kul, nda šenni kul. I ga kay kokoy gorodogoo nda Feeji-izoo jine, darbay beeri kaaray goo jindey ra, teenaynaa kabeyaŋ goo kabey ra. ¹⁰ I ga jinde jer ka kaati ka nee:

«Hallasiroo man'ti kala ir Koyoo

kaŋ ga goro kokoy gorodogoo boŋ nda Feeji-izoo wane.»

¹¹ Almalaykey kul kaŋ ga kay ka kokoy gorodogoo, nda boro beerey, nda hundikoyni taacaa kuubi k'i bere na ngi ndumey sinji laboo ra kokoy gorodogoo jine ka sujudu Irkoy se ¹² ka nee:

«Amin! Saabu, nda darža, nda lakkal, nda albarka, nda beeray, nda gaabi, nda sahã man'ti kala ir Koyoo wane abada hala abada. Amin.»

¹³ Boro beerey affoo na šennoo zaa ka nee ya ne: «Borey wey kaŋ ga darbay beeri kaaraway goo, mayyaŋ no, man ra i hun?» ¹⁴ Ay nee a se: «Ay koyoo, ni no ma bay.» Waatoo din a duu ka nee ya ne:

«Borey no kaŋ hun zarabiyen beeroo dogoo ra. I na ngi darbay beerey jumay k'i kaarandi Feeji-izoo kuroo ra.

¹⁵ Woo se i goo Irkoy kokoy gorodogoo jine k'a gana cijin nda zaari nga hugoo ra.

Boraa kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra n'i dan nga hukkumoo cire.

¹⁶ I si yee ka heray, i si yee ka jaw.

Waynaa si yee k'i kar, konni kul si yee k'i kar.

¹⁷ Zama Feeji-izoo kaŋ goo kokoy gorodogoo gamoo ra g'i kur k'i gongu

ka koy hunaroo haroo dandidogey ra. Irkoy ga
ngi moŋey mundawey kul tuusu.»

8

Tammaasa iyyantoo ŝennoo

¹ Waatoo kaŋ Feeji-izoo na tammaasa iyyantoo hawaroo feeri, beenaa tee sōy guuru jere cine.

² Ay dii almalayka iyyaa kaŋ ga kay Irkoy jine, laati beeri iyye nondi i se.

³ Almalayka tana kaa, a kay sargari tonadogoo ra, wura dugu canbu goo a kone. Dugu boobo nondi a se hala a ma dugoo nda Irkoy boro henanantey kul ŋaarayrey noo sargari tonadogoo ra kaŋ teendi nda wura kaŋ goo kokoy gorodogoo jine. ⁴ Dugey dullooo sunnaaraa ga hun almalaykaa kaboo ra nda Irkoy boro henanantey ŋaarayrey ka žigi ka koy Irkoy jine.

⁵ Woo banda ga, almalaykaa na dugu canboo zaa k'a too sargari tonadogoo nuunaa ra, a n'a warra laboo ra. Jinjinyan tee, nda hooloyan, nda meliyan, nda labu jijiriyan.

Almalayka taaci jinaa na laati beerey hēenandi

⁶ Almalayka iyyaa kaŋ kone laati beeri iyyaa goo soolu k'i kar.

⁷ Ijinaa na laati beeroo kar. Gari nda nuune kaŋ ga birji kuri ra warrandi laboo ga, laboo zamna hinzaa affoo ton, tuurey hinnaa zamna hinzaa affoo ton, subu firzoo kul ton.

⁸ Almalayka hinkantoo na laati beeroo kar, ni mma nee tondi hondu beeri kaŋ ga dii nda nuune ka warrandi teekoo ra. Teekoo zamna hinzaa

affoo bere ka tee kuri. ⁹ Takahaya hundikoyney kaŋ goo teekoo ra hinnaa zamna hinzaa affoo buu. Harihiyey hinnaa zamna hinzaa affoo kayri.

¹⁰ Almalayka hinzantoo na laati beeroo kar, handaray beeri kaŋ ga dii ma nee bundu boŋ diinante kaŋ ka hun beenaa ra. A kaŋ isawey hinnaa zamna hinzaa affoo boŋ nda hari dandogey ga. ¹¹ Handaraa maapoo man'ti kala Hottay. Harey hinnaa zamna hinzaa affoo bere ka hottu. Boro boobo kaŋ haŋ harey ra buu, zama harey mma hottu.

¹² Almalayka taacantoo na laati beeroo kar. Waynaa zamna hinzaa affoo, nda handoo zamna hinzaa affoo, nda handarawey hinnaa zamna hinzaa affoo karandi. I kul zamna hinzaa affoo tee kubay. Zaaroo zamna hinzaa affoo gaayoo mana fatta, cijinoo mo takaa din da.

¹³ Ay goo ma guna, de ay maa dutal kaŋ ga deesi beenaa ra beene, a ga jinde jer ka nee: «Bone, bone, bone ga kaŋ laboo gorokey boŋ almalayka hinzaa laati beerey kaŋ ga hima ka kara koyne maaganda se.»

9

Almalayka guwantoo na laati beeroo kar

¹ Woo banda ga, almalayka guwantoo na laati beeroo kar, ay dii handaray kaŋ hun beenaa ra ka kaŋ laboo ga. Guusu futaa minoo kufal-izoo nondi a se. ² Handaraa na guusoo feeri, dullu ga tun guusoo ra ni mma nee alforon beeri dullu. Guusoo dullo na waynaa nda hewoo bibandi.

³ Ndooyan hun dulloo ra ka kaa laboo ga. Hini nondi i se kan ga hima nda hinoo kan laboo dontoney duu a. ⁴ A harandi i se kan i masi ifutu tee laboo suboo, nda dumari firzi kul, nda tuuri kul se. Amma i ma ifutu tee adamizey hinne se kan Irkoy tammaasaa sii tepawey ga. ⁵ I duu yaamar kan i mas'i wii, amma i m'i hottandi handu guu. Ngi hottaa ga hima nda donton hottay, waati kan a na boro kar. ⁶ Alwaatey din ra, adamizey ga buuyan wiri, amma i si duu a. I ga boonay buuyan, amma a ga zuru i se.

⁷ Ndoowey kunturey si hima nda kala bariyan kan soolandi wongu se. Boŋey, ni mma nee kokoy fuula bara i ga kan ga hima nda wura, ngi ndumey ga hima nda adamize ndum. ⁸ Hinbiri goo i se kan ga hima nda woy hinbiri. Hiŋey ga hima nda ganjihayla hiŋe. ⁹ Ngi gandey ga hima nda guuru darbay bara i ga. Ngi fatawey hēeney jindoo ga hima nda torkayan kan bari booboyan g'i cendi ka zuru ka koy wongu. ¹⁰ I goo nda nsunfayyan kan ga hima nda donton nsunfaa nda nga naajoo. Ngi gaaboo sii kala nsunfawey ra ka ifutu tee adamizey se handu guu. ¹¹ Guusu futaa almalaykaa ti ngi kokoyoo. Ebere šenni ra nga maapoo ti Abadoŋ (maanaa «halaciyān»), Grek šenni ra nga maapoo ti Apoliyon (maanaa «halacikaw»).

¹² Bone jinaa bisa, nga ne, ihinka ga kaa koyne hayey wey banda ga.

Almalayka idduwantoo na laati beeroo kar

¹³ Almalayka idduwantoo na laati beeroo kar, ay maa jinde foo se kan hun hilli taaca ra

kaŋ goo sargari tonadogoo ra kaŋ teendi nda wura kaŋ goo Irkoy jine. ¹⁴ A nee almalayka idduwantoo kaŋ kone laati beeroo goo se: «Almalayka taacaa feeri kaŋ hawandi isa beeroo kaŋ se i ga nee Efrat jeroo ga.» ¹⁵ Almalayka taacaa taŋandi kaŋ soolandi waatoo, nda zaaroo, nda handoo, nda jiiroo se ka adamizey hinnaa zamna hinzaa affoo wii. ¹⁶ Wongu-izey kaŋ goo bari ga hinnaa man'ti kala boro miliyon zangu hinka (200.000.000). Woo ti hinnaa kaŋ ay maar'a. ¹⁷ Takaa woo nda bangayyanoo ra ay dii bariyaŋ nda borey kaŋ goo i boŋ, guuru darbayyaŋ goo jindey ra kaŋ ga ciray ma nee nuune, i ga bula ma nee safir tondi, i ga kara ma nee ganjibaali. Baryey boŋey ga hima nda ganjihayla boŋ. Nuune, nda dullu, nda ganjibaali ga hun miŋey ra. ¹⁸ Balaawu hinzaa woo: nuunaa, nda dulloo, nda ganjibaaloo kaŋ ga hun miŋey ra na adamizey hinnaa zamna hinzaa affoo wii. ¹⁹ Zama baryey hinoo sii kala miŋey nda nsunfawey ra. Ngi nsunfawey ga hima nda gondi, i goo nda boŋyaŋ kaŋ nda i ga ifutu tee.

²⁰ Adamizey jerey, wey kaŋ albalaawey wey man'i wii, i mana tuubi ngi teegoyey ra kaŋ kabey n'i tee. I mana fay nda ka sujudu ganjey, nda wura toorey, nda nzorfu toorey, nda alhan toorey, nda tondi toorey, nda bundu toorey se kaŋ si hin ka dii, i si hin ka maa, i si hin ka dira. ²¹ I mana tuubi ka ngi borowiiyaney, nda ngi kottawey, nda ngi woy nda aru izefututaraa, nda ngi zaytarawey naŋ.

10

Almalaykaa nda citaabu kaccaa šennoo

¹ Ay dii almalayka tana kaŋ ga gaabi zunbu ka hun beenaa ra, a bankaaray nda duula, beenegondi goo boŋoo ga. Ndumoo ga hima nda waynaa, cewey ga hima nda hugu ganji kaŋ teendi nda nuune. ² Citaabu kaccu kaŋ ga feera goo kaboo ra. A na nga cee hennaa fur teekoo boŋ, a na ilaalaa fur laboo ga. ³ A na jinde jer ka kaati sanda ganjihayla kaŋ ga booro. Waatoo kaŋ a kaati, jinjin iyyaa mo šelan. ⁴ Waatoo kaŋ jinjin iyyaa šelan, ay baa y'a hantum, amma ay maa jinde foo kaŋ hun beenaa ra kaŋ ga nee: «Hayaa kaŋ jinjin iyyaa n'a har dii ka boori sanda sirri, mas'a hantum.»

⁵ Almalaykaa kaŋ ay dii a kaŋ ga kay teekoo nda laboo ga na nga kabe hennaa jer beenaa here ⁶ ka žee nda bora kaŋ ga huna abada hala abada kaŋ na beenaa nda haya kaŋ goo a ra taka, nda laboo nda haya kaŋ goo a ra taka, nda teekoo nda haya kaŋ goo a ra taka. A nee: «Waati sii no koyne. ⁷ Han kaŋ almalayka iyyantoo ga laati beeroo kar, waati kaŋ a ga soolu ka laati beeroo kar, Irkoy sirroo ga kay, sanda takaa kaŋ nda a na alhabar borya har nga tam annabey se.»

⁸ Jindoo kaŋ ay maa a ga šelan beenaa ra yee ka šelan ya ne ka nee: «Koy ma citaaboo dii kaŋ ga feera kaŋ goo almalaykaa kaŋ ga kay teekoo nda laboo ga kaboo ra.»

⁹ Ay koy almalaykaa do ka nee a se a m'ay noo citaabu kaccaa. A nee ya ne: «A dii m'a gon. A ga hottu ni gundoo ra, amma a ga kan ni

mijoo ra ma nee yuu.» ¹⁰ Ay na citaabu kaccaa dii almalaykaa kaboo ra, ay n'a gon. A ga kan ay mijoo ra ma nee yuu, amma kan ay n'a ŋaa, a hottu ay gundoo ra.

¹¹ I nee ya ne: «Kala ma annabitaray tee koyne dumi boobo ga, nda ganda boobo ga, nda šenni boobo ga, nda kokoy boobo ga.»

11

Irkoy seede hinkaa šennoo

¹ Kakaaru nondi ya ne kan ga hima nda bundu, i nee ya ne: «Tun ma koy Irkoy hugoo nda sargari tonadogoo neeši, ma borey kabu kan ga sujudu Irkoy hugoo ra. ² Amma Irkoy hugoo batumaa, a nan, mas'a neeši, zama a nka nondi kutakey se. I ga ngi cewey ka koyra henanantaa taama-taama handu woytaaci cindi hinka (42). ³ Ay g'ay seede hinkaa noo hini i ma annabitaray tee, i ga bankaaray nda saaku kasa dan ngi ga ka annabitaray tee jirbi zenber foo nda zangu hinka nda woydu (1.260).»

⁴ Seede hinkaa woo man'ti kala zaytupaa hinkaa nda fitilla gorodoo hinkaa kan ga kay laboo Koyoo jine. ⁵ Boro kan nee nga ga ifutu tee i se, nuune ga fatta mijey ra kan ga ngi iberey halaci. Boro kan nee nga ga ifutu tee i se, a tilasu nuunaa din ma koyoo wii. ⁶ I duu hini ka beenaa daabu ncirpi masi kan jirbey kan i ga annabitaray tee. I duu hini mo ka harey barmay i ma tee kuri. I duu hini ka laboo kar nda bone dumi kul waati kul kan i baa.

7 Waati kaŋ i na ngi seedetaraa tee ka ben, adabbaa kaŋ ga hun guusu futaa ra g'i wongu, a ga hin ey, a g'i wii. 8 Ngi gaaham bukawey ga daaru koyra beeroo farroo ra kaŋ se i ga nee annabitaray šenni ra Sodom nda Misira, nongoo kaŋ ra ngi Koyoo kanjandi. 9 Jamawey boroyaŋ, nda alkabiilawey boroyaŋ, nda šenney boroyaŋ, nda gandawey boroyaŋ ga ngi gaaham bukawey guna jirbi hinza nda jere. I si yadda i ma ngi bukawey daŋ saaray ra. 10 Woo kaŋ duu ey kan laboo gorokey se, i jaali, i ga gomniyaŋ sanba cere se, zama annabi hinkaa woo nka laboo gorokey zarabi. 11 Amma zaari hinzaa nda jeraa banda ga, hundi hunante kaŋ hun Irkoy do huru i ra, i tun ka kay cewey ga. Hunburay beeri kaa borey ga kaŋ ga dii ey. 12 I maa jinde beeri foo kaŋ hun beenaa ra kaŋ ga nee i se: «Wa žigi ne.» I žigi ka koy beenaa ra duulaa ra, ngi iberey ga dii ey. 13 Alwaatoo din labu jijiriyān beeri tee, koyraa zamna woyaa (10) affoo kaŋ. Boro zenber iyye (7.000) wiiyandi labu jijiroo ra. Wey kaŋ cindi hunbur, de i cindi i ga darža daŋ beenaa Koyoo ga.

14 Balaawu hinkantoo bisa, nga ne, ne nda kayna balaawu hinzantoo ga kaa.

Almalayka iyyantoo na laati beeroo kar

15 Almalayka iyyantoo na laati beeroo kar, jinde beeriyaŋ šelaŋ beenaa ra ka nee:

«Adupna kokoytaraa tee ir Koyoo nda nga Almasihu wane.

A ga laama abada hala abada.»

¹⁶ Boro beeri waranka cindi taacaa (24) kaṅ ga goro Irkoy jere ngi kokoy gorodogey ra na ngi ndumey sinji laboo ra ka sujudu Irkoy se ¹⁷ ka nee:

«Ir ga albarka daṅ ma ne,
ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo,
ni kaṅ ga bara,
kaṅ gay a ga bara.
Zama n'na ni hini beeroo ka goy,
n'sintin ka laama.»

¹⁸ Gandawey futu, amma ni futuyanoo waatoo ka too.

Bukawey waatoo too kaṅ ra i ga ciitandi.

Waatoo too kaṅ ra n'ga ni tam annabey, nda ni boro henanantey, nda borey kaṅ ga hunbur ni maano,

ikaccey nda ibeerey noo ngi alhakoo.

Borey kaṅ ga laboo halaci halaciyanoo alwaatoo too.

¹⁹ Irkoy hugoo kaṅ goo beenaa ra mijoo feerandi. Boro ga dii Irkoy amaanaa sundukoo nga hugoo ra. Meliyan, nda jindeyan, nda jinjinyan, nda labu jijiriyen, nda gari beeri tee.

12

Woyoo nda dragonoo ŝennoo

¹ Tammaasa beeri foo bangay beenaa ra. Woy foo kaṅ waynaa ga tee a se darbay, handoo goo cewey cire, kokoy fuula kaṅ handaray woy cindi hinka (12) goo a ga goo boṅoo ra. ² A ga tee alhaamidu, a ga kaati nda taamari, nda kuubi, a ga baa ka hay.

³ Tammaasa tana bangay beenaa ra, nga ne, a man'ti kala ganjihooga ciray beeri kan se i ga nee dragon. Bon iyye nda hilli woy (10) bara a se, bonney, kokoy fuula kaccu iyye goo i ga. ⁴ Nsunfaa na beenaa handarawey zamna ihinzaa affoo haabu nga bande k'i warra laboo ga. Dragonoo ga kay woyoo jine kan ga hima ka hay hala nga ma zankaa gon za a hayandi. ⁵ Woyoo na ize dan adupna ra, aru no, nga no ma hima ka gandawey kul kur nda guuru gobu. Izoo zandi ka koy Irkoy jere nda nga kokoy gorodogoo jere. ⁶ Woyoo hunday zuru ka koy saajoo ra. No din no Irkoy na nongu hanse a se hala i ma duu k'a noo nyaayan jirbi zenber foo nda zangu hinka nda woydu (1.260).

⁷ Wongu tee beenaa ra, almalaykaa kan se i ga nee Minkaylu nda nga almalaykey na dragonoo wongu. Dragonoo mo ga wongu, nga nda nga almalaykey. ⁸ Amma dragonoo mana hin ey, nga nda nga almalaykey mana yee ka duu doo beenaa ra. ⁹ Dragon beeroo kan ti zaman jinaa gondoo kan se i ga nee Ibilisi nda Šaytan, nga kan ga adupna kul derandi, warrandi ganda. I n'a warra laboo ga, nga almalaykey mo warrandi ganda a bande.

¹⁰ Woo banda ga, ay maa jinde beeri foo beenaa ra kan ga nee:

«Sohõ hallasiroo, nda gaaboo, nda ir Irkoy
Laamaa,
nda nga Almasihu hinoo waatoo too,
zama ir armey wurrukaa,

kaŋ g'i wurru ir Irkoy jine cijin nda zaari,
warrandi ganda.

¹¹ Ngi, i hin a Feeji-izoo kuroo albarkaa ra,
nda ngi seedetaraa ŝennoo maaganda.

I na ngi hundoo fur k'a noo buuyan se.

¹² Woo maaganda se beenawey, war ma jaali,
war nda wey kaŋ ga goro war ra.

Laboo nda teekoo, war bone,
zama Ibilisi zunbu war ga, a ga futu,
a ga bay kaŋ nga sii nda waati kuku.»

¹³ Waatoo kaŋ dragonoo bay kaŋ nga nka
warrandi laboo ga, a na woyoo gaarandi kaŋ
na zankaroo hay. ¹⁴ Dutal beeri fata hinkaa
nondi woyoo se hala a ma deeŝi ka koy saajoo ra,
nongoo kaŋ soolandi a se, i g'a ŋandi no din jiiri
hinza nda jere, nga nda gondoo ga mooru cere.

¹⁵ Gondoo ga hari firŝi k'a kaa nga mijoo ra, a
ga tee ma nee isa hala nga ma bondaa ka woyoo
zaa. ¹⁶ Amma laboo na woyoo faaba, a na nga
boŋ feeri, de a na isaa gon kaŋ dragonoo n'a firŝi
k'a kaa nga mijoo ra. ¹⁷ Dragonoo futu woyoo
ga, a koy woyoo hayrey cindoo wongu, wey kaŋ
ga Irkoy yaamarey dii, de i ga Isa seedetaraa too.

¹⁸ Dragonoo kay teekoo guraa labutaasoo ga.

13

Adabbaa kaŋ fatta teekoo ra

¹ Woo banda ga, ay dii adabba kaŋ goo nda
hilli woy (10) nda boŋ iyye fatta teekoo ra. Nga
hilley, kokoy fuula kaccu woy (10) goo i ga,
de boŋey ga maayan hantumandi kaŋ ga Irkoy
wow. ² Adabbaa kaŋ ay dii a ga hima mardenda,

cewey ga hima nda ganjihooga kaŋ se i ga nee urs ceeyan, mijoo ga hima nda ganjihayla mee. Ganjihoogaa kaŋ se i ga nee dragon n'a noo nga gaaboo, nda nga kokoy gorodogoo, nda hini beeri. ³ Adabbaa boŋey affoo ga hima nda haya kaŋ nka koosandi hala a goo buuyan mee ga. Amma marayyanoo kaŋ n'a daŋ buuyan mee ga duu baani. Laboo kul borey kayfi, de i hanga adabbaa. ⁴ I sujudu dragonoo se, zama a na adabbaa noo hini, i sujudu adabbaa se ka nee:

«May no ma hima nda adabbaa,
may no ma hin k'a wongu?»

⁵ Adabbaa duu mee ka deenebeeray šenniyan har nda ka wowiyan har Irkoy se. Hini nondi a se ka goy handu woytaaci cindi hinka (42). ⁶ A na mijoo feeri ka Irkoy wow, a na Irkoy maapoo, nda Irkoy huklumoo, nda beenaa gorokey wow. ⁷ Fondo nondi a se ka Irkoy boro henanantey wongu ka hin ey. Hini nondi a se alkabiila kul ga, nda jama kul ga, nda šenni kul ga, nda ganda kul ga. ⁸ Laboo gorokey kul kaŋ maapey mana hantumandi za aduŋŋa daaruroo ga Feeji-izoo kaŋ koosandi hunaroo citaaboo ra ga sujudu a se.

⁹ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa.

¹⁰ Boro kaŋ ga hima baŋŋataray ma koy baŋŋataray.

Boro kaŋ ga hima ka wiiyandi nda takuba* ma wiiyandi nda takuba.

* **13:10** 13.10 «Boro kaŋ ga hima ka wiiyandi nda takuba», hantum fooyan ga nee «Boro kaŋ ga wiiya nda takuba».

Woo ti Irkoy boro henanantey mupeyanoo nda ngi naanaa waatoo.

Adabbaa kaŋ fatta laboo ra

¹¹ Ay dii adabba tana kaŋ fatta laboo ra. A goo nda hilli hinka ma nee feeji-ize waneyan. Amma a ga ūelan ma nee dragon. ¹² A si goy nda kala adabba jinaa hinoo, adabba jinaa jinoo ra. A ga laboo nda borey kaŋ ga goro a ga gaabi i ma sujudu adabba jinaa se kaŋ duu baani nga marayyanoo ra kaŋ n'a dan buuyan mee ga. ¹³ A ga tammaasa kayfante beeriyan tee hala nongu kaŋ ra a ga ba nuune zumandi ka hun beenaa ra ka kaa laboo ga borey jine. ¹⁴ A ga laboo gorokey derandi nda tammaasa kayfantey kaŋ nondi a se a m'i tee adabba jinaa jinoo ra. A nee laboo gorokey se i ma assuura tee adabbaa se kaŋ takuba n'a maray, amma a yee ka huna. ¹⁵ Hini nondi a se ka hundi funsu assuura ra hala a ma hin ka ba ūelan a ma kate boro kul kaŋ si sujudu assuura se ma wiiyandi. ¹⁶ Adabbaa na taka tee kaŋ ra boro kaccey nda ibeerey, almankoyney nda talkey, borciney nda bapney, i kul, tammaasa ma huru kabe hennaa wala tepaa ga. ¹⁷ Boro kul si hin ka day wala ka neere nda man'ti tammaasaa bara a ga, maanaa adabbaa maapoo wala nga lanbaa.

¹⁸ Ne ra lakkal goo. Boro kaŋ goo nda fahami ma adabba lanbaa hinnaa kabu. Adamize lanba no, lanbaa man'ti kala zangu iddu nda woydu cindi iddu (666).

14

Feeji-izoo nda borey kaŋ a n'i day k'i kaa kabe ra šennoo

¹ Ay goo ma guna, nga ne, Feeji-izoo ga kay Siyoŋ tondi hondoo boŋ, boro zenber zangu nda zenber woytaaci cindi taaci (144.000) kaŋ nga maapoo nda Baaboo maapoo hantumandi tepawey ga goo a bande. ² Ay maa jinde foo kaŋ hun beenaa ra kaŋ ma nee hari beeri nda jinjinjan jinde beeri. Jindoo kaŋ ay maar'a ga hima nda kurbu beeri karkawyan kaŋ ga ngi kurbey kar. ³ I ga dooni taaga don kokoy gorodogoo jine, nda hundikoyni taacaa jine, nda boro beerey jine. Boro kul si hin ka doonoo din denden nda man'ti boro zenber zangu nda zenber woytaaci cindi taacaa (144.000) hinne kaŋ dayandi ka kaa kabe ra laboo ga.

⁴ Borey no kaŋ mana ngi boŋ žiibandi nda woyey, i si woy bay. Borey no kaŋ ga hanga Feeji-izoo nongu kul kaŋ ra a ga koy. I nka dayandi ka kaa kabe ra ka hun borey ra ka nondi ka tee Irkoy nda Feeji-izoo se dumaray-ize jina-jinawey.* ⁵ Taari mana bay ka diyandi mijey ra, laybu sii i ga.

Almalayka hinzaa na ciitoo bayrandi

⁶ Woo banda ga, ay dii almalayka tana kaŋ ga deeši beenaa ra beene, Alhabar Borya abadante goo a kone kaŋ a g'a har laboo gorokey, nda ganda kul, nda alkabiila kul, nda šenni kul, nda dumi kul se. ⁷ A na jinde jer ka nee: «Wa hunbur Irkoy, war ma darža daŋ a ga, zama nga ciitoo

* **14:4** 14.4 Sargarey 12.2.

waatoo too. Wa sujudu Bora se kaŋ na beenaa, nda gandraa, nda teekoo, nda hari dandidogey tee.»

⁸ Almalayka tana kaa, almalayka hinkantoo no kaŋ kaa ijinaa banda ga, a nee: «A kaŋ, Babilon beeroo kaŋ, nga kaŋ na gandawey kul haŋandi nga alaneb hari mooraa ra kaŋ ti nga woy nda aru izefututaraa laalaroo.»

⁹ Almalayka tana kaa koyne, ihinzantoo no kaŋ kaa bandawey ga, a na jinde jer ka nee: «Boro kaŋ sujudu adabbaa nda nga assuura se, de a duu tammaasa teŋaa wala kaboo ga, ¹⁰ bora mo ga Irkoy futuroo alaneb hari mooraa kaŋ mana ŋaami ka kaa gaaboo ra haŋ kaŋ doorandi nga futuroo potoo ra. Bora ga torro nuunaa nda ganjibaali ra almalayka henanantey nda Feejizoo jine. ¹¹ Ngi torraa dulloo ga žigi beene abada hala abada. Cijin nda zaari i sii nda hunanzamay. Borey no kaŋ sujudu adabbaa nda nga assuura se nda borey kaŋ duu nga maapoo tammaasaa.»

¹² Irkoy boro henanantey muŋeyanoo waatoo ne, ngi kaŋ na Irkoy yaamarey dii, de i na Isa naanaa dii.

¹³ Woo banda ga, ay maa jinde foo kaŋ hun beenaa ra ka nee: «Hantum: <Borey duu gomni kaŋ buu za sohõ da i goo ir Koyoo bande.> Irkoy Hundoo nee: <Cimi, i ma hunanzam ngi farayaney ra, zama ngi teegoyey ga hanga ey.>»

Laboo hegaa

¹⁴ Ay goo ma guna, nga ne, duula kaaray, duulaa boŋ boro foo ga goro kaŋ ga hima nda adamize. Wura kokoy fuula goo boŋoo ra, kaboo

ra cendi mee kaana goo. ¹⁵ Almalayka tana fatta kate Irkoy hugoo ra, a na jinde jer ka kaati ka šelan boraa se kan goo duulaa boŋ ka nee: «Ni cendoo zaa ma hegay, zama hegaa waatoo too, laboo hegaa hanse ka nin.» ¹⁶ Boraa kan ga goro duulaa boŋ na nga cendoo dan laboo ra, laboo hegaa tee.

¹⁷ Almalayka tana fatta ka hun Irkoy hugoo ra kan goo beenaa ra, nga mo, cendi mee kaana goo a kone.

¹⁸ Almalayka tana koyne fatta ka hun sargari tonadogoo ra. A duu hini nuune ga, a na jinde jer ka kaati ka šelan woo kan kone cendi mee kaana goo ga ka nee a se: «Cendi mee kaanaa zaa, alaneb fafawey dogu kan goo alanebnaŋoo kan goo laboo ga, zama nga alaneb-izey nin.»

¹⁹ Almalaykaa na nga cendoo dan laboo ga, a na laboo alanebnaŋoo izey dogu. A na nga hegaa warra Irkoy futuroo jinay beeroo ra. ²⁰ I na alaneb-izey motti nda ngi cewey jinaa ra koyraa dumaa ga. Jinaa din kuri fatta a ra kan ga doo hala kilomeetar zangu hinza (300) cine ka koy ka žigi ka too baryey aljamey do.

15

Almalaykey nda balaawu kokorantey

¹ Ay yee ka dii beenaa ra tammaasa tana, ibeeri no, a ga kayfandi, almalayka iyee kan kone balaawu iyee goo, balaawu kokorantey no, balaawey wey no ma Irkoy futuroo timmandi.

² Ay dii haya kan ga hima nda teekoo kan teendi diji ra, a ga birji nuune ra. Borey kul kan

hin adabbaa, nda nga assuuraa, nda nga maapoo lanbaa ga kay teekoo kaŋ teendi nda diji mijoo ga, Irkoy kurbu beerey goo i kone. ³ I ga Musa, Irkoy tamoo doonoo*, nda Feeji-izoo doonoo don ka nee:

«Ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo, ni teegoyey ga beeri, i ga kayfandi.

Gandawey Kokoyoo†, ni fondawey ga šerre, cimiyaŋ no!

⁴ Ir Koyoo, may ka si hunbur ni, may ka si ni maapoo beerandi?

Zama ni hinne no ma henan, gandawey kul ga kaa ka sujudu ni jine, zama ni teegoy šerrantey bangay.»‡

⁵ Wey banda ga, ay dii Irkoy hugoo kaŋ ti seedetaraa hukumoo, mijoo feerandi beenaa ra. ⁶ Almalayka iyyaa kaŋ kone balaawu iyyaa goo fatta Irkoy hugoo ra. Leŋ šukka alhakiika nerante goo jindey ra. Wura gamahaw goo gandey ga. ⁷ Hundikoyni taacaa affoo na almalayka iyyaa noo wura poti iyye kaŋ ga too nda Irkoy kaŋ ga huna abada hala abada futuroo. ⁸ Irkoy hugoo too nda dullu kaŋ ti Irkoy daržaa nda nga hinoo tammaasa. Boro kul si hin ka huru Irkoy hugoo ra hala waati kaŋ almalayka iyyaa balaawu iyyaa ben.

16

Irkoy futuroo potey

* **15:3** 15.3 Fattaroo 15.1–18; Alhukumoo 32.1–44. † **15:3** 15.3 «Gandawey Kokoyoo», hantum fooyaŋ ga nee «Zamaney Kokoyoo». ‡ **15:4** 15.3–4 Žeremi 10.7; Zabur 86.9.

¹ Woo banda ga, ay maa jinde beeri foo kaŋ hun Irkoy hugoo ra ka nee almalayka iyyaa se: «Wa koy Irkoy futuroo poti iyyaa doori laboo ga.»

² Ijinaa koy, a na nga potoo doori laboo ga. Futta laala futa fatta adamizey ga kaŋ ga adabbaa tammaasaa goo, wey kaŋ ga sujudu nga assuuraa se.

³ Almalayka hinkantoo na nga potoo doori teekoo boŋ. Haroo tee ma nee bukaw kuri. Hayey kul kaŋ ra hundi goo kaŋ goo teekoo ra buu.

⁴ Ihinzantoo na nga potoo doori isawey boŋ nda hari dandidogey ra, i bere ka tee kuri. ⁵ Ay maa harey almalaykaa ga nee:

«Ni kaŋ ga bara,
kaŋ gay a ga bara,
Irkoy Boro Henanantaa,
ni ciiti nda takaa woo, n'ga šerre.

⁶ Zama i na Irkoy boro henananteyan
nda annabiyan kurey doori.
N'n'i noo kuri i m'a haŋ,
i ga hima nda a.»

⁷ Ay maa sargari tonadogoo ga šelan ka nee:
«Cimi no, ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo,
ni ciitey ti cimi, i ga šerre.»

⁸ Almalayka taacantoo na nga potoo doori waynaa boŋ, hini nondi waynaa se ka adamizey ton nda nuune. ⁹ Konni beeri na borey kukuray. I na Irkoy maanoo wow kaŋ goo nda hini bonawey wey ga. I wanji ka tuubi ka darža dan a ga.

¹⁰ Igguwantoo na nga potoo doori adabbaa kokoy gorodogoo boŋ, nga laamaa dogoo tee

kubay. Adamizey ga ngi deeney nama dooray se. ¹¹ I ga beenaa Koyoo wow ngi dorawey nda futtawey maaganda se. I mana tuubi ngi teegoyey ra.

¹² Idduwantoo na nga potoo doori isa beeroo ra kan se i ga nee Efrat, haroo kogu hala fondo ma teendi kokoyey se kan ga kaa ka hun waynahunay. ¹³ Ay dii ganji hinza kan ma nee nbala kan ga hun ganjihoogaa kan se i ga nee dragon, nda adabbaa, nda taari annaboo mipoo ra. ¹⁴ Ganji hundiyay no kan ga tammaasa kayfanteyay tee. I ga koy adunya kul kokoyey do k'i marga Irkoy, Hini-kul-koyoo zaari beeroo wongoo se.

¹⁵ - «Nga ne, ay ga kaa sanda zay. Bora duu gomni kan ga hanna cijin nda zaari, kan ga nga bankaarawey dii hala nga masi dira nga gaa koonu, borey masi dii nga haawoo.» - ¹⁶ Ganjey n'i marga nongoo kan se i ga nee Ebere šenni ra Harmagedon*.

¹⁷ Almalayka iyyantoo na nga potoo doori hewoo bande. Irkoy hugoo ra jinde beeri foo hun kokoy gorodogoo ra ka nee: «A teendi ka ben.» ¹⁸ Meliyan, nda jindeyan, nda jinjinyan teendi. Labu jijiri beeri tee. Labu jiiroo kan teendi laalayanoo nda beeriyanoo cine mana bay ka tee za adamize kaa laboo ga. ¹⁹ Koyra beeroo zamna-zamna hinza, gandawey koyrawey kan, Irkoy hongu Babilon beeroo k'a noo potoo kan ra alaneb hari mooraa goo kan ti nga futay laalaa. ²⁰ Gungey kul zuru, tondi hondey si diyandi

* **16:16** 16.16 Harmagedon maanaa ti «Magedon koyraa tondi hondoo».

koyne. ²¹ Gari beeriyaŋ kaŋ affoo kul ga too kilo woytaaci cindi guu (45) cine tinyan hun beenaa ra ka kaŋ adamizey boŋ, adamizey ga Irkoy wow garey bonaa se, zama bonaa ga hanse ka beeri.

17

Babiloŋ koyraa ciitoo šennoo

¹ Almalayka iyyaa kaŋ kone poti iyyaa goo affoo kaa, a šelaŋ ya ne ka nee: «Kaa, ay ga woykuuru beeroo kaŋ goo hari beerey miŋey ga ciitoo cebe ma ne. ² Nga bande laboo kokoyey na woy nda aru izefututaray tee. Laboo gorokey na ngi boŋ suwandi nda alaneb hari mooraa kaŋ ti nga izefututaraa.»

³ Irkoy Hundoo n'ay dii, almalaykaa n'ay zaa ka koy saaji ra. Ay dii woy foo kaŋ ga goro adabba ciray zaram boŋ. Adabbaa goo nda boŋ iyye nda hilli woy (10), nga kul ga maayaŋ goo kaŋ ga Irkoy wow. ⁴ Woyoo ga bankaaray nda darbay ciray, ciray henna, nda iciray zaram, a taalam nda wura, nda tondi hay šendayaŋ, nda alyakuutuyaŋ. Wura poti goo kaboo ra kaŋ ga too nda haya harramanteyaŋ nda nga woy nda aru izefututaraa žiiboo. ⁵ Teŋaa ga, maa foo hantumandi, sirri no kaŋ ti: «Babiloŋ beeroo, woykuurey nda laboo haya harramantey ŋaa».

⁶ Ay dii woyoo suu nda Irkoy boro henanantey kuroo nda Isa seedewey kuroo. Kaŋ ay dii a, ay hanse ka boŋhaway.

⁷ Almalaykaa nee ya ne: «Macin se n'ga boŋhaway? Ay ga woyoo nda adabbaa kaŋ boŋ

a goo, kaŋ goo nda boŋ iyye nda hilli woy (10) sirroo feeri ma ne. ⁸ Adabbaa kaŋ n'dii a bay ka bara, amma sohō a sii no, a ga kaa ka žigi ka hun guusu futaa ra ka koy halaciyān here. Laboo gorokey kaŋ maapey mana hantumandi za aduŋna daaruroo ga hunaroo citaaboo ra, boŋey ga haw nda i dii adabbaa, zama a bay ka bara, a sii no, amma a ga kaa ka bara.

⁹ Ne ra lakkal goo kaŋ ga fahami noo: boŋ iyyaa man'ti kala tondi hondu iyyaa kaŋ ga woyoo ga goro. Kokoy iyyaa mo no. ¹⁰ Igguu i ra kaŋ, affoo ga bara, ikokorantaa mana kaa jina, amma waati kaŋ a kaa, a tilasu a masi waati kuku tee. ¹¹ Adabbaa kaŋ bay ka bara, kaŋ si bara sohō, nga ti kokoy yaahantoo. A goo kokoy iyyaa mo ra, a ga koy halaciyān here.

¹² Hilli woyaa (10) kaŋ n'dii a man'ti kala kokoy woy (10) kaŋ mana duu laamaa jina, amma i duu hini sanda kokoy haya kaŋ ga sawa nda guuru foo cine, adabbaa bande. ¹³ I tee ibaayi foo kaŋ ti ka ngi gaaboo nda ngi hinoo noo adabbaa se. ¹⁴ I ga Feeji-izoo wongu, Feeji-izoo ga hin ey, zama nga ti koyey Koyoo, nga ti kokoyey Kokoyoo. Borey kaŋ ga hin a bande, boroyaŋ no kaŋ ciyandi, suubanteyaŋ no, laadiranteyaŋ no.»

¹⁵ Woo banda ga, a nee ya ne: «Harey kaŋ n'dii ey, nongoo kaŋ ra woykuuroo ga goro man'ti kala jamayaŋ, nda boro booboyaŋ, nda gandayaŋ, nda šenniyaŋ. ¹⁶ Hilli woyaa (10) kaŋ n'dii a nda adabbaa ga woykuuroo konnay, i g'a kabe koonay k'a naŋ gaa koonu. I ga nga hamoo ŋaa, i g'a ton nuune ra k'a tee boosu. ¹⁷ Zama

Irkoy daŋ biney ra i ma nga ibaayoo tee, i tee ibaayi foo, i ma ngi laamaa noo adabbaa se hala waati kaŋ Irkoy ũenney tabati.

¹⁸ Woyoo kaŋ n'dii a man'ti kala koyra beeroo kaŋ goo ma laboo kokoyey juwal.»

18

Babilon koyraa kayriroo

¹ Woo banda ga, ay dii almalayka tana kaŋ zunbu ka hun beenaa ra. A goo nda hini beeri, de nga darŋaa na laboo kul kaarandi. ² A na jinde jer ka kaati ka nee:

«A kaŋ, Babilon beeroo kaŋ.

A tee ganjey hugoo, a tee hundi ųiibi kul lanbadogoo.

Ciraw harramante [nda adabbaa harramante kaŋ ti konnayhaya] kul lanbadogoo no.

³ Gandawey kul na alaneb hari moora laalaa haŋ kaŋ ti nga woy nda aru izefututaraa.

Laboo kokoyey na izefututaray tee a bande, laboo maamalakey na alman tee nga addahar bajoo ra.»

⁴ Ay maa jinde tana kaŋ hun beenaa ra, a nee: «Ay jamaa, wa fatta a ra hala war masi hanga a bande nga zunubey ra, hala nga bonawey ra, haya masi kaŋ war boŋ.

⁵ Zama nga zunubey ųigi-ųigi cere boŋ hala beenaa ra,

Irkoy hongu nga goy futawey.

⁶ W'a bana nda nga hunday bana takaa, wa nga teegoyey cine hinka yeeti a se.

Alaneb hari moora kaŋ a n'a birji potoo ra, wa nga cine hinka birji a se.

7 Takaa kaŋ nda a na nga boŋ noo darža ka addahar,

w'a noo woo din hinnaa hottay nda binehēenay.

Zama a ga nee nga binoo ra:

<Ay ga goro sanda kokoy woy,

ay man'ti woy kaŋ kurɲoo buu,

ay si buuyan batu marga abada.>

8 Woo maaganda se zaari folloku nga bonawey ga kaŋ a ga kaŋyaŋ ti:

buuyan, nda beray goraa, nda heray, de a ga tonandi nuune ra ka tee boosu,

zama ir Koyoo Irkoy kaŋ n'a ciiti ga gaabi.»

9 Laboo kokoyey kaŋ na woy nda aru izefututaray tee a bande ka addahar ga hēe ka yooyo waati kaŋ i dii nuunaa kaŋ g'a ton dullo. 10 I

ga kay nongu mooro ra nga hottaa hunburaa maaganda se, i ga nee:

«Ni bone, ni bone, koyra beeroo,

Babilon koyra gaabantaa,

guuru folloku ra ciitoo zunbu ni ga!»

11 Laboo maamalakey mo g'a hēe ka buuyan batu marga a se, zama boro kul si yee ka ngi jinaa day.

12 Jinaa man'ti kala wura, nda nzorfu kaaray, nda tondi hay šenda, nda alyakuutu, nda šukka baana hay šenda, nda šukka ciray hay šenda, nda alharru šukka, nda šukka ciray zaram, nda bundu hew kaana dumi kul, nda tarkunday hipe taalam dumi kul, nda bundu hay šenda taalam dumi kul, nda alhan, nda guuru, nda tondi henna, 13 nda alkalfa, nda day-day, nda dugu hew kaana, nda turaari, nda dugu, nda alaneb hari moora, nda jii, nda farin henna, nda alkama,

nda hawayan, nda feejiyan, nda bariyan, nda bari
torkayan, nda tamyan, nda boro hundikoyniyan.

¹⁴ «Hayey kan ni hundoo ga bag'ey mooru ni ga.
Hayey kul kan ga boori i ga nere dere ma ne.

I si duwandi koyne.»

¹⁵ Hayey wey maamalakey kan duu Babilon
bande alman ga kay nongu mooro ra nga hottaa
hunburaa maaganda se, i ga hēe i ga buuyan
batu marga. ¹⁶ I ga nee:

«Ni bone, ni bone, koyra beeroo

kan ga bankaaray nda šukka baana hay šenda,
nda darbay ciray, ciray henna, nda iciray zaram,
a ga taalam nda wura, nda tondi hay šenda, nda
alyakuutu.

¹⁷ Guuru folloku ra alman beeroo woo kul tee
yaada.»

Harihii beeri zurandikey, nda haya kul kan
ga dira gamoo din ra, harihii goykey, nda boro
kul kan ga goy teekoo bon kay nongu mooro
ra. ¹⁸ Kan i ga dii nuunaa kan g'a ton dullo, i
kaati ka nee: «May ti koyraa kan ga hima koyra
beeroo?» ¹⁹ I na labu warra ngi bonney ga, i ga
hēe i ga buuyan batu marga ka kaati ka nee:

«Ni bone, ni bone, koyra beeroo

kan na borey kul kan goo nda hii beeriyan teekoo
bon tee alman nga almaanoo ra!

Zama guuru folloku a tee saaji.»

²⁰ Beenaa, jaali nda nga kayriroo!

War mo, Irkoy boro henanantey, nda diyawey,
nda annabey,

wa jaali nda nga kayriroo,

zama Irkoy ciiti ka ciiti dunbu war se a ga.

²¹ Almalayka foo kaŋ ga gaabi na tondi kaŋ ma nee fufutondi zaa k'a warra teekoo ra ka nee:
«Takaa woo nda Babilon̄ koyra beeroo ga war-
randi ganda nda saħã,
a si yee ka diyandi.

²² Kurbu beeri karkey, nda hooraykey, nda
laatikarkey, nda laati beeri karkey jindey
si yee ka mandi ni do.

Goy dumi kul kabe goyteeri si yee ka diyandi ni
do.

Fufutondoo jindoo si yee ka mandi ni do.

²³ Fitilla gaayoo si yee ka dii ni do,
aruhiiĵoo nda woyhiiĵoo jindoo si yee ka mandi
ni do.

Zama ni maamalakey ti laboo boro beerey,
ni kottaa na gandawey kul darga.»

²⁴ Nga do annabey, nda Irkoy boro henanantey,
nda borey kul kaŋ koosandi laboo ga kurey
garandi.

19

¹ Woo banda ga, ay maa ma nee alžama boobo
jinde beeri beenaa ra kaŋ ga nee:

«Aleluya!

Hallasiyan, nda darža, nda hini ti ir Irkoy wane.

² Zama nga ciitey ti cimi, i ga šerre,
a na woykuuru beeroo ciiti kaŋ na laboo halaci
nda nga woy nda aru izefututaraa.

A na woykuuroo banandi nga hunday Irkoy
baŋney kuroo alhakoo.»

³ Ngi cee hinkantoo i ga nee:

«Aleluya!

Nga dulloo ga žigi abada hala abada.»

4 Boro beeri waranka cindi taacaa (24) nda hundikoyni taacaa sujudu ka Irkoy kaŋ goo kokoy gorodogoo ra saabu ka nee:

«Amin, Aleluya!»

Feeji-izoo hiijaa

5 Jinde foo hun kokoy gorodogoo ra ka nee:

«Wa ir Irkoy saabu,
war kul nga baŋŋey
[nda] war kaŋ ga hunbur a,
ikaccey nda ibeerey.»

6 Woo banda ga, ay maa ma nee alžama beeri jinde. A ga hima nda hari beeri jinde nda jinjinŋyan gaabanteyan jinde kaŋ ga nee:

«Aleluya!

Zama ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo na nga laamaa gorandi.

7 Ir ma naali, ir ma yafarhã, ir ma darža daŋ a ga,

zama Feeji-izoo hiijaa too, wandoo soolu.

8 A duu fondo ka darbay šukka baana hay šenda nerante alhakiika daŋ,

darbay šukka baana hay šendaa man'ti kala Irkoy boro henanantey teegoy šerrantey.»

9 Almalaykaa* nee ya ne: «Hantum: <Borey duu gomni kaŋ ciyandi Feeji-izoo hiijaa hawraa se.» A yee ka nee ya ne: «Irkoy šenney hunday† ti wey.»

10 Ay kaŋ cewey cire ka sujudu a se. Amma a nee ya ne: «Hawgay masi woo tee, ay man'ti kala ni nda ni armey tam hangasinoo kaŋ

* 19:9 19.9 Zamnaa 17.7. † 19:9 19.9 «Irkoy šenney hunday», Grek šenni ra, almaganaa faa ti «Irkoy šenney kaŋ ti cimi».

ga Isa seedetaraa dii. Sujudu Irkoy se, zama Isa seedetaraa ka annabey tuti i ma šelan.»

Boraa kaŋ žigi bari kaaraa boŋ

¹¹ Woo banda ga, ay dii beenaa feeri, nga ne, bari kaaray foo ne, boraa kaŋ goo a boŋ [maapoo] ti Laadirantaa nda Cimikoynoo. A ga ciiti, a ga wongu nda šerretaray. ¹² Mopey ga hima nda nuune deene, boŋoo boŋ kokoy fuula kaccu boobo goo, maa foo hantumandi a ga kaŋ boro kul s'a bay nda man'ti nga hinne. ¹³ Darbay goo jindoo ra kaŋ sufandi kuri ra, maapoo man'ti kala «Irkoy meešenoo». ¹⁴ Wongu-izey kaŋ goo beenaa ra hanga a, i goo bari kaarayyan ga, šukka baana hay šenda kaaray alhakiika goo jindey ra. ¹⁵ Miŋoo ra takuba mee kaana fatta hala a ma duu ka gandawey kar. Nga no m'i kur nda guuru gobu. Nga no ma alaneb haroo motti jinaa ra kaŋ ra alaneb hari mooraa goo kaŋ ti Irkoy, Hini-kul-koyoo futay laalaa. ¹⁶ Nga darbaa nda ceehamoo, maa foo hantumandi i ga kaŋ ti «kokoyey Kokoyoo, koyey Koyoo».

¹⁷ Ay dii almalayka foo kaŋ ga kay waynaa boŋ, a na jinde jer ka kaati cirawey kul ga kaŋ ga deeši beenaa ra beene ka nee i se: «Wa kaa, wa marga Irkoy hoyandi beeroo ra ¹⁸ hala war ma kokoyyan, nda sooje boŋkoyni beeriyan, nda bariyan nda ngi kaarukey hamey, nda borey kul hamey ŋaa, borciney nda baŋney, ikaccey nda ibeerey hamey.»

¹⁹ Ay dii adabbaa, nda laboo kokoyey, nda ngi wongu-izey, i marga ka boraa kaŋ goo baryoo boŋ nda nga wongu-izey wongu. ²⁰ Adabbaa

diyandi, nga nda taari annaboo kaŋ goo a bande, kaŋ na tammaasa kayfantey tee a jine kaŋ nda a na borey darga kaŋ ga adabbaa tammaasaa goo, kaŋ ga sujudu nga assuraa se. Ihinkaa kul ngi hunantaa warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune nda ganjibaali ga dii. ²¹ Borey cindey, bora a kaŋ cindi ka goro baryoo boŋ takubaa kaŋ fatta miŋoo ra n'i wii, cirawey kul kungu ngi hamoo ra.

20

Jiiri zenber faa (1.000) laamaa

¹ Woo banda ga, ay dii almalayka foo kaŋ goo ma zunbu ka hun beenaa ra, guusu futaa kufal-izoo goo kaboo ra nda guuru karfu beeri foo. ² A na ganjihoogaa kaŋ se i ga nee dragon dii kaŋ ti zaman jinaa gondoo kaŋ ti Ibilisi nda Šaytan, a n'a haw jiiri zenber foo (1.000). ³ A n'a warra guusu futaa ra, a n'a kufal ka tammaasa daŋ a ga, a masi yee ka duu ka gandawey darga hala jiiri zenber faa (1.000) ma timme. Woo banda ga, a tilasu a ma feerandi alwaati kayna se.

⁴ Ay dii kokoy gorodooyaŋ, borey kaŋ ga goro i boŋ duu hini ka ciiti. Ay dii borey hundey kaŋ i na boŋey kaa jindey ga Isa seedetaraa, nda Irkoy meešennoo maaganda se, nda borey kaŋ mana sujudu adabbaa nda nga assuraa se, adabbaa tammaasaa mana huru tepawey ga, a mana huru kabey ga. I huna koyne ka laama Almasihu bande jiiri zenber foo (1.000). ⁵ Bukawey jerey si huna koyne kala waati kaŋ jiiri zenber faa (1.000) timme. Woo ti tunyan jinaa. ⁶ Bora a duu

gomni kaŋ goo tunyan jinaa woo ra, a jisandi jere ga Irkoy se, buuyan hinkantoo si duu borey wey ga hini. I ga tee Irkoy nda Almasihu sargari juwalkawyaŋ. I ga laama a bande jiiri zenber faa (1.000) ra.

Šaytan warrandi nuunaa ra

⁷ Waati kaŋ jiiri zenber faa (1.000) timme, Šaytan ga feerandi ka hun kasaa ra. ⁸ A ga fatta ka gandawey darga kaŋ goo laboo kanje taacaa ga, maanaa Gog nda Magog*, a g'i marga wongoo se, ngi kaŋ ngi hinnaa ga hima nda teekoo labutaasoo. ⁹ I žigi ka koy laboo tefayyanoo kul ga, i na Irkoy boro henanantey jamaa kaloo nda koyraa kaŋ Irkoy ga bag'a kuubi k'a bere. Amma nuune zunbu ka hun beenaa ra k'i halaci. ¹⁰ Ibilisi kaŋ n'i darga warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune nda ganjibaali ga dii kaŋ ra adabbaa nda taari annabey goo. I ga torro cijin nda zaari abada hala abada.

Ciiti kokorantaa

¹¹ Ay dii kokoy gorodoo beeri kaaray nda boraa kaŋ ga goro a boŋ, laboo nda beenaa zuru a jine hala nongu kaŋ ra i mana yee ka duu doo. ¹² Ay dii bukawey, ibeerey nda ikaccey, i ga kay kokoy gorodogoo jine, citaabuyaŋ feerandi, citaabu tana mo feerandi kaŋ ti hunaroo citaaboo. Bukawey ciitandi ka sawa nda hayey kaŋ hantumandi citaabey ra ngi teegoyey ga. ¹³ Teekoo na bukawey noo kaŋ goo nga ra. Buuyanoo nda alaaharaa na ngi bukawey noo.

* **20:8** 20.8 Ezekiyel 38.2; 39.6.

Affoo kul ciitandi ka sawa nda nga teegoyey. ¹⁴ Buuyanoo nda alaaharaa warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune ga dii: guusu beeroo kaŋ ra nuune ga dii ti buuyan hinkantoo. ¹⁵ Boro kaŋ mana hantumandi hunaroo citaaboo ra ga warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune ga dii.

21

Beene taagaa nda ganda taagaa fillaa

¹ Ay dii beene taaga nda ganda taaga, zama beene jinaa nda ganda jinaa dere, teekoo mo si bara koyne. ² Ay dii koyra henanantaa kaŋ ti Žerizalem taagaa kaŋ zunbu ka hun beenaa ra Irkoy do. A soolu sanda woyhiji kaŋ taalam nga kurŋoo se. ³ Ay maa jinde beeri foo kaŋ hun kokoy gorodogoo ra ka nee: «Irkoy hukkumoo ne adamizey game. Irkoy ga goro i bande, i ga tee nga jamaa, Irkoy hunday goo i bande [sanda ngi Irkoy]. ⁴ A ga munday kul tuusu k'a kaa moyey ra. Buuyan si yee ka bara, buuyan batu si yee ka bara, kaati si bara koyne, marayyan si bara koyne, [zama] haya jinawey dere.»

⁵ Bora kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra nee: «Nga ne, ay ga hayaa kul tee itaaga.» A nee koyne: «Hantum, zama ţenney wey ga henan, cimiyaŋ no.» ⁶ A yee ka nee ya ne: «A tee ka ben, agay, agay ti Alfa nda Omega*, maanaa sintinoo nda benantaa. Boro kaŋ ga jaw, ay g'a noo a ma haŋ yaada hunaroo haroo dandidogoo ra. ⁷ Boro kaŋ hin ga hayey wey tubu, ay ga tee a se Irkoy, a ga tee ya ne ize. ⁸ Amma alkubey,

* 21:6 21.6 Zamnaa 1.8.

nda borey kaŋ si naanay, nda harramantey, nda borowiikey, nda woy nda aru izefututaray teekey, nda kottekoyney, nda tooru ganakey, nda taariharkey kul bagaa man'ti kala guusu beeroo kaŋ ra nuune nda ganjibaali ga dii: woo ti buuyan hinkantoo.»

Žerizalem taagaa fillaa

⁹ Almalayka iyyaa kaŋ kone poti iyyaa goo kaŋ ga too nda balaawu iyye kokorantey affoo kaa ka šelaŋ ya ne ka nee: «Kaa, ay ga ni cebe woyhijoo, Feeji-izoo wandoo.» ¹⁰ Irkoy Hundoo n'ay dii, almalaykaa n'ay zaa ka koy tondi hondu kuku beeri foo boŋ, a n'ay cebe koyra henanantaa kaŋ ti Žerizalem kaŋ goo ma zunbu ka hun beenaa ra Irkoy do. ¹¹ Irkoy daržaa goo a ga, nga nereyanoo ga hima nda tondi hay šenda, a ga hima nda jasp tondi murmurante hay šenda. ¹² A goo nda cete kuku beeri, a goo nda mee woy cindi hinka (12), koyraa mijey ga almalayka woy cindi hinka (12) goo. Maayaŋ hantumandi koyraa mijey ga, i man'ti kala Izirayel borey alkabiila woy cindi hinkaa (12) maapey. ¹³ Mee hinza goo dandi here, mee hinza goo hawsa here, mee hinza goo gurma here, mee hinza goo dangay here. ¹⁴ Koyraa cetaa sii nda kala asaasu woy cindi hinka (12). Maa woy cindi hinka (12) goo i ga kaŋ ti Feeji-izoo diyaw woy cindi hinkaa (12).

¹⁵ Almalaykaa kaŋ ga šelaŋ ya ne, wura kakaaru neešihaya foo goo a kone ka koyraa, nda nga mijey, nda nga cetaa neeši. ¹⁶ Koyraa caraw taacaa kul ga sawa, nga kuuyanoo nda nga

hayyanoo kul ga sawa. Almalaykaa na koyraa neeši nda kakaaroo. A ga too stad zenber woy cindi hinka (12.000)†. Nga kuuyanoo, nda nga hayyanoo, nda nga kayyanoo kul ga sawa. ¹⁷ A na cetaa neeši, a ga too kabedaaru zangu nda woytaaci cindi taaci (144) ka sawa nda adamizey neeširoo kaŋ ga sawa nda almalaykaa neeširoo. ¹⁸ Cetaa mana cinandi nda kala žasp tondi, koyraa man'ti kala wura alhakiika, ma nee diji alhakiikaa. ¹⁹ Koyraa cetaa asaasoo taalamandi nda tondi hay šenda dumi kul.

Asaasu jinaa mana teendi nda kala žasp,
ihinkantoo mana teendi nda kala safir,
ihinzantoo mana teendi nda kala kalseduwan,
itaacantoo mana teendi nda kala emerod.
²⁰ Igguwantoo mana teendi nda kala sardoniks,
idduwantoo mana teendi nda kala sarduwan,
iyyantoo mana teendi nda kala krisolit,
yaahantoo mana teendi nda kala beril,
yaggantoo mana teendi nda kala topaz,
iwoyantoo (10to) mana teendi nda kala krizo-
pras,
iwoy cindi faantoo (11to) mana teendi nda kala
iyasent,
iwoy cindi hinkantoo (12to) mana teendi nda
kala ametist.

²¹ Koyraa mee woy cindi hinkaa (12) man'ti kala alyakuutu woy cindi hinka (12). Koyraa mee foo kul mana teendi nda kala alyakuutu foo. Koyraa

† **21:16** 21.16 Stad man'ti kala neešihaya. Stad foo kul ga too meetar zangu nda woyyaaha cindi guu (185). Adiši a kul man'ti kala kilomeetar zenber hinka nda zangu hinka (2.200) cine.

farroo man'ti kala wura alhakiika, a ga hima nda diji kaŋ ga haaraahaara.

²² Amma ya na dii koyraa din ra Irkoy hugu, zama ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo nda Feeji-izoo ti koyraa Irkoy hugoo. ²³ Koyraa si too waynaa ga, a si too handoo ga a ma nga noo gaay, zama Irkoy daržaa ga dii a ga, nga fitillaa man'ti kala Feeji-izoo. ²⁴ Gandawey ga dira koyraa gaayoo ra, laboo kokoyey ga kate ngi daržaa no din. ²⁵ Zaaroo dimma kul nga ganbey si daaba abada, ka gar cijin here sii no din. ²⁶ Gandawey daržaa nda ngi beeraa ga katandi no din. ²⁷ Žiibi kul si huru no din wala boro kaŋ ga haya harramante wala taari tee. Borey hinne kaŋ maapey hantumandi Feeji-izoo hunaroo citaaboo ra no ma huru no din.

22

¹ Woo banda ga, almalaykaa na isa foo kaŋ nga haroo ga hunayan noo cebe ya ne. A ga nere ma nee tondi murmurante hay šenda, a si hun kala Irkoy nda Feeji-izoo kokoy gorodogoo ra. ² Koyraa farroo gamoo ra, isaa mee hinkaa ga, hunayan tuuroo goo kaŋ ga hegayandi cee woy cindi hinka (12), handu kul a ga hay. Tuuroo fitawey no ma gandawey duubaanandi.

³ Dangayan si yee ka tee. Irkoy nda Feeji-izoo kokoy gorodogoo ga gorandi koyraa ra, de nga tamey g'a gana. ⁴ I ga dii nga ndumoo, maapoo ga hantumandi teŋawey ga. ⁵ Cijin si yee ka bara, i si too fitilla gaay ga, i si too waynaa gaayoo ga, zama ir Koyoo Irkoy ga nga gaayoo diinandi i ga, de i ga laama abada hala abada.

Isa yee kateyanoo

⁶ Almalaykaa nee ya ne: «Šenney wey ga henan, cimiyaŋ no. Ir Koyoo Irkoy kaŋ ga annabey hundey gongu na nga almalaykaa sanba ka cebe nga tamey se hayaa kaŋ ga hima ka tee ne nda kayna.»

⁷ Isa nee: «Nga ne, ay ga kaa nda cahāyan. Bora duu gomni kaŋ ga annabitaray šenney dii kaŋ goo citaaboo woo ra.»

⁸ Agay Yehiya ka maa hayey wey ka dii ey. Waatoo kaŋ ay maar'ey ay dii ey, ay kaŋ almalaykaa cewey cire ka sujudu a se, nga kaŋ na hayey wey cebe ya ne. ⁹ Amma a nee ya ne: «Hawgay masi woo tee, ay man'ti kala ni nda ni arma annabey tam hangasino, nda borey kaŋ ga citaaboo woo šenney dii, sujudu Irkoy se.» ¹⁰ Woo banda ga, a nee ya ne: «Masi citaaboo woo annabitaray šenney tugu, zama waatoo man. ¹¹ Boro kaŋ si šerre ma koy a ga šerretaray jaŋaa ra, boro kaŋ ga žiibi ma koy a ga žiiboo ra, boro šerrantaa ma koy a ga šerretaraa ra, Irkoy boro henanantaa ma koy a ga ka nga boŋ daŋ jere ga Irkoy se.»

¹² Isa nee: «Nga ne, ay ga kaa nda cahāyan, agay alhakoo goo ay kone, hala ya boro kul bana ka sawa nda nga teegoyoo. ¹³ Agay, agay ti Alfa nda Omega* kaŋ ti ijinaa nda ikokorantaa, maanaa sintino, nda benantaa.

¹⁴ Borey duu gomni kaŋ ga ngi darbay beerey ŋumay, woo ra i ga duu fondo ka ŋaa hunayan tuuroo izey ra, i ga huru koyraa ra nda koyraa

* 22:13 22.13 Zamnaa 1.8.

mijey. ¹⁵ Hanšey, nda kottekoyney, nda woy nda aru izefututaray teekey, nda borowikey, nda tooru ganakey, nda boro kul kaŋ ga baa taari wala a ga taari ma koy taray.

¹⁶ Agay Isa, ay n'ay almalaykaa sanba a ma hayey wey seedetaraa tee war se war m'a ka too Egilizey do. Agay ti Dawda hayroo kaŋ ga hima nda tuuri kabe taaga kaŋ zay ka fatta tuuroo kaŋ dunbandi linjoo ga, subbaahi handaray nerantaa.»

¹⁷ Irkoy Hundoo nda woyhijoo goo ma nee:
«Kaa!»

Boro kaŋ ga maa ma nee: «Kaa!»

Boro kaŋ ga jaw ma kaa.

Boro kaŋ ga baa ma zaa hunaroo haroo ra yaada.

Šenni kokorantey

¹⁸ Agay, hayaa kaŋ ay g'a šendandi boro kul ga kaŋ maa citaaboo woo annabitaray šenney man'ti kala: boro kaŋ tonton i ga, Irkoy ga bonawey kaŋ hantumandi citaaboo woo ra tonton a se. ¹⁹ Boro kaŋ na haya kumandi annabitaraa šenney wey ra kaŋ goo citaaboo ra, Irkoy ga kumandi nga bagaa ra hunayan tuuroo ra nda koyra henanantaa ra kaŋyaŋ hantumandi citaaboo woo ra.

²⁰ Bora kaŋ na hayey wey hakiikandi nee: «Cimi no, ay ga kaa nda cahāyan!» Amin. Kaa ir Koyoo Isa!

²¹ Ir Koyoo Isa anneemaa ma bara borey kul bande.

Songhai de Gao

Songhay, Koyraboro Senni: Songhai de Gao (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc. and BFP Velberter Mission

Language: Songhai de Gao

Contributor: BFP Velberter Mission

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

593ebd0d-f3c5-5f89-8599-37209ac56328